τῇ «Νέᾳ Ἐφημερίδι» περὶ τῶν δικαιοτάτων παραπόνων τῶν οἰνοπωλῶν Ἄργους, οὕστινας ἐννοεῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ φορολογήσῃ δι:, διά τε τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου φόρου· καὶ ἔπρεπε πλέον νὰ παρέμβῃ ὁ κ. Πλατούτσας, διὰ νὰ μὴ γίνῃ τὸ κακὸ αὐτό.

Σήμερον πρὸ τοῦ καταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς τῶν ὑπηρετῶν τοῦ Διευθυντοῦ, ἡρωϊκός φονεὺς γάτας, ἐπέταξε τὸ πτῶμά της θρασύτατα ἔξω ἰς τὴ μέση τοῦ δρόμου, τοῦ κεντρικωτέρου δρόμου. Καὶ ἐπερνοῦσαν αἱ ἅμαξαι ἐπάνω της· ὡς ἀηδὲς τὸ θέαμα καὶ ἄξιον τιμωρίας!

Τὸ ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιον Telephone παρέλαβεν ἐκ Πατρῶν διὰ Λονδῖνον 2,625 βαρέλια καὶ 19,434 κιβώτια σταφιδοκάρπου ἐκ λιτρῶν 2,273,892.

— Ὁ ἐν Πειραιεῖ πρόξενος τῶν Κάτω Χωρῶν γνωστοποιεῖ ὅτι αἱ προελεύσεις ἐκ Σμύρνης καὶ Συρίας ἔσονται τοῦ λοιποῦ ἐλεύθεραι εἰς λιμένας τῶν Κάτω Χωρῶν.

— Ὁ ἐνταῦθα ἐπιτετραμμένος τῆς Γαλλίας γνώστοποιεῖ ὅτι τὸ ἀγγελθὲν ἠλεκτρικὸν συνέδριον ἐν Παρισίοις διὰ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρίου ἀνεβλήθη διὰ τὴν 2 Ἀπριλίου 1884.

ΣΤΡΑΤΙΩΤ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Ἀφ' ὅτου ἐγένετο ὑποχρεωτικὴ ἡ στράτευσις, τὸ πρόβλημα τῆς στρατιωτικῆς συντάξεως καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης πάσης χώρας ἀνέκαθεν ἐτέθη εὖ ω: ἐξ ὡρισμένου πληθυσμοῦ νὰ ἐξαχθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν πολυαριθμότερος στρατός· νὰ μειωθῇ εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλαχίστην ἡ δαπάνη τοῦ χρόνου καὶ τοῦ χρήματος ἡ ἀπαιτουμένη πρὸς τελείαν σύνταξιν τοῦ στρατοῦ· νὰ καταστῇ ὅσον τὸ δυνατὸν εὐχερεστέρα ἡ μετάβασις ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ βίου εἰς τὸν στρατιωτικὸν καὶ τἀνάπαλιν.

Τὸ πρόβλημα εἶχε λυθῇ ἐντελέστατα καὶ ἁπλούστατα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων διὰ τῆς στρατιωτικῆς τῶν παίδων καὶ τῶν ἐφήβων ἀγωγῆς. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες καὶ Ρωμαῖοι παρεσκεύαζον μετὰ τοῦ αὐτοῦ ζήλου τὸν μέλλοντα πολίτην καὶ τὸν μέλλοντα μαχητήν. Ἐθεώρουν ὅτι ἡ ἄσκησις τοῦ σώματος ἦτο ὁμοίως σπουδαιοτάτη ὡς ἡ ἄσκησις τοῦ πνεύματος. Εἶχον τὴν μεγαλοφυῆ ἰδέαν ὅτι τὸ παιδίον ἀνῆκεν εἰς τὴν πολιτείαν μόνον καὶ μόνον διότι προώριστο νὰ μετάσχῃ τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἀμύνης τῆς χώρας.

***

Τοῦτο τὸ πρόβλημα ἀπαραλλάκτως ἦτο καὶ εἶνε τεθειμένον καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα ὡς καὶ διὰ πάντα τὰ νεώτερα ἔθνη. Ἀλλὰ τί ἔπραξε, τί πράττει ἡ Ἑλλάς; Ἂν ὅπου ἔστησε τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας αὐτῆς εἶχε στήσει καὶ τὰ ὅρια τῶν πόθων της· ἂν οὐδὲ μιᾶς γάστρας ἑλληνικὸν χῶμα ἐγκαταλίμπανε πλέον εἰς τὸν πολέμιόν της ἀλλὰ ἤνοιγεν, ἐξέτεινεν ὡς ἀγκάλην τὴν γαλανὴν γραμμὴν τῶν συνόρων της καὶ τὸ περιελάμβανεν ὅλον ὅπως φυτεύσῃ τὰς πολεμικάς της δάφνας· ἂν ἔβλεπε πρὸ αὐτῆς διαγελῶσαν ἑνὸς αἰῶνος ἀνέφελον εἰρήνην, τότε ἠδύνατο νὰ εἴπῃ: «Διατί νὰ ἐξαντλῶμαι μάτην εἰς πολεμικὰς παρασκευάς; ὁ παρασημοφορηθεὶς πολεμιστὴς μετὰ τὸ στρατόπεδον πρέπει νὰ μεριμνήσῃ καὶ περὶ τῆς οἰκογενείας του· ὁ ἀρχιτέκτων ἀφ' οὗ ἔκτισε στερροὺς τοὺς τοίχους πρέπει νὰ διακοσμήσῃ ἐσωτερικῶς τὸ οἰκοδόμημα. Μετὰ τοὺς θριάμβους μου θ' ἀναμορφώσω ἐσωτερικῶς τὴν χώραν μου.

Ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς ἤτις ὡς μόνην ἀπολογίαν αὐτῆς διατί δὲν προώδευσεν ἐσωτερικῶς ἐπὶ πεντηκονταετείαν ἔχει ὅτι οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσε νὰ τὴν καταβιβρώσκῃ ἡ *μεγάλη ἰδέα* ὤφειλε νὰ κοιμηθῇ αὐτὸν τὸν κακοήθη ὕπνον τῆς στρα-

---

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΝΕ

Ο ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ

Μετάφρασις Δ. Κακλαμάνου.

(Συνέχ. τῆ. ἀριθ. 568)

Τὸ φῶς πίπτον ἐπὶ τῆς ξανθῆς της κόμης ἀνεδείκνυεν αὐτὴν ὡραιοτέραν. Καὶ ὁ Γάστων σιωπηρῶς θαυμάζων τοὺς χρυσοῦς ἐκείνους βοστρύχους τοὺς πίπτοντας ἐπὶ τοῦ λευκοτάτου τραχήλου της, ἐφλέγετο ὑπὸ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἐπιθυμίας νὰ τὴν σφίγξῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του. Κατὰ τὰς δέκα ἀπεχαιρέτα τὴν μαρκησίαν, ἔσφιγγεν ἀδελφικῶς τὴν χεῖρα τῆς Κλαίρης, καὶ διηυθύνετο πρὸς πολυτελές τι μέγαρον, ἵνα χορεύσῃ μέχρι τῆς πρωΐας. Τὸ θέρος, ὅλοι ἐπτερύγιζον μέχρι τῆς Νορμανδίας ἐν μιᾷ ἰδιοκτησίᾳ τῆς μαρκησίας· διότι καὶ αὐτὴ, πιστὴ εἰς τὸν κατὰ τῶν χωρικῶν θυμὸν τοῦ συζύγου της, δὲν εἶχε πατήσει ποτε μέχρι τοῦδε τὸν πόδα της εἰς τὸ Μπελιέ. Ἐκεῖ ὁ Γάστων ἦτο καθολοκληρίαν εὐτυχής· ἔτρεχε τὰ δάση ἔφιππος μὲ τὴν Κλαίρην καὶ τὸν Ὀκτάβιον, μεθύων ἐκ τοῦ καθαροῦ ἀέρος, ἐνῶ ἡ μαρκησία ἀνεκάτωνε τὰ ἀρχεῖα τῆς οἰκογενείας διὰ νὰ εὕρῃ νέα ἔγγραφα χρήσιμα εἰς τὴν δίκην τῆς Ἀγγλίας.

Ἐπρόκειτο περὶ σπουδαίου ποσοῦ, κληροδοτηθέντος τῷ κυρίῳ Μπελιὲ διὰ διαθήκης. Οἱ ἄγγλοι διημφισβήτησαν τὸ κῦρος τῆς διαθήκης, καὶ οἱ δικηγόροι τῶν δύο μερῶν, εἰσελθόντες ἐν τῇ ὑποθέσει, ὡς οἱ πολιτικοὶ εἰς κεφάλι τυριοῦ, ἐπλούτιζον παρεκτείνοντες τὴν δίκην. Τὴν δίκην, τὴν ὁποίαν ὁ μαρκήσιος ἤρχισεν ἀπὸ φιλαυτίαν, καὶ ἡ χώρα του ἐξηκολούθησεν ἐκ συμφέροντος, διότι ἡ περιουσία τοῦ κ. Μπελιὲ εἶχε σοβαρῶς ἐλαττωθῇ ἀπὸ τῆς τρέλλας του καὶ ἡ ἐκ τῆς Ἀγγλίας κληρονομία παρίστανε τὸ σπουδαιότερον μέρος τῆς κληρονομίας τῶν δύο παιδιῶν. Ἡ προσωπικὴ τῆς μαρκησίας περιουσία ἦτο ἀρκετὰ καλὴ, ἀλλὰ μόλις ἐπήρκει εἰς τὰ βάρη τοῦ καθημερινοῦ βίου. Ἡ κυρία Μπελιὲ ἐγένετο ἀντίδικος, ἂν καὶ ἐσυγαίνετο τὰς δίκας, διὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν περιουσίαν τοῦ Ὀκταβίου καὶ τῆς Κλαίρης. Καὶ βυθισμένη ἐντὸς ὠκεανοῦ ἐγγράφων, ἀλληλογραφοῦσα διαρκῶς μετὰ τῶν δικηγόρων της, ἀπέκτησε λαμπρὰς νομικὰς γνώσεις, τὰς ὁποίας θὰ ἐζήλευον πολλοὶ διδάκτορες τῆς νομικῆς.

Ἦτο πεπεισμένη περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς δίκης της. Καὶ

τιωτικῆς ἀκηδείας; Ἡ μεγάλη ἰδέα! Καὶ μὲ τί ἐπρόκειτο, πρὸς Θεοῦ, νὰ πραγματωθῇ ἡ μεγάλη αὐτὴ ἰδέα; Μὲ τὰς μεγάλας λέξεις; Ἐλήφθη ποτὲ μέριμνα νὰ συνταχθῇ ἡ Ἑλλὰς στρατιωτικῶς ἐπαξίως τοῦ προσώπου ὅπερ ἠξίου νὰ διαδραματίσῃ; Ἐσκέφθη ποτὲ νὰ ἐξαγάγῃ ὅσον τὸ δυνατὸν πολυαριθμότερον στρατὸν ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ της; Καὶ ἀφ' οὗ δὲν ἐσκέφθη περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ στρατοῦ της, ἐσκέφθη κἂν μίαν στιγμὴν περὶ τοῦ ποιοῦ αὐτοῦ;

*

Ὦ! βέβαια! διὰ τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν καὶ τὸν νομοθέτην, περὶ τῶν τοῦ πολέμου μεριμνῶντα, ὁ Ἕλλην γεννᾶται εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐτῶν. Μόνον ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐκδυθῇ καὶ πετάξῃ εἰς μίαν γωνίαν μετὰ τῆς ἐνδυμασίας καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ πολίτου καὶ χωθῇ στρατιώτης ἐντὸς τῆς πλατείας καὶ ἀκόμψως πολυπτύχου στολῆς τοῦ νεοσυλλέκτου, τότε μόνον ἀποφασίζουν καὶ οἱ δύο νὰ τὸν παρατηρήσουν κατὰ πρόσωπον. Μόνον ἀφ' ἧς στιγμῆς γίνεται ἀντικείμενον τῆς αὐστηρότητός των, γίνεται καὶ ἀντικείμενον τῆς προσοχῆς των· ἐν τούτοις, ὁ νεοσύλλεκτος οὗτος ἔζησε εἴκοσι ἔτη· πῶς τὰ ἔζησε; πῶς τὰ μετεχειρίσθη; ὁ τέως βίος του, ἡ ἀγωγή του, ἡ ἐκπαίδευσίς του, τὸν ἐπλησίαζον πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς κατατάξεως ἢ τὸν ἀπεμάκρυνον ἀπ' αὐτῆς; ἑκάστη ἡμέρα του τὸν παρεσκύαζε κατάλληλον ἢ ἀκατάλληλον καὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς διὰ νὰ φρουρήσῃ τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος του; ὁ ὑπουργὸς καὶ ὁ νομοθέτης ἀδιαφοροῦσιν ἐντελῶς· θεωροῦσιν αὐτὸν ἐντελῶς κατειργασμένον, ἕτοιμον ὑπὸ τῆς ἡλικίας διὰ νὰ τὸν κατασκευάσωσι στρατιώτην, ὡς ὁ καλοποδοποιὸς τὸ κούτσουρον πρὸς κατασκευὴν καλοποδίων.

*

Ἅπαξ μόνον ἐλήφθη μέριμνα περὶ τοῦ στρατιώτου πρὸ τῆς κατατάξεώς του. Ὁ Κουμουνδοῦρος χάριν δοκιμῆς ἠθέλησε νὰ γυμνάσῃ μίαν ἡλικίαν· οἱ ὀξυδερκεῖς παρατηρηταὶ τοῦ μέλλοντος τὸν ἐμυκτήρισαν τὸν παρέδωσαν εἰς τὸν περίγελων τοῦ κοινοῦ, ἀλλ' ἡ ἀπόπειρα ἐπέτυχε· ἀπεδείχθη ὅτι τὸ ὅπλον δὲν εἶνε βαρὺ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἑλληνόπαιδος· ὅτι δύναται οὗτος ν' ἀρχίσῃ ὢν ἀνὴρ ὢν παιδίον ἔτι· τὸ πνεῦμα εἶχε ἀναπτερωθῇ τότε, ἡ πειθαρχία τῶν μαθητῶν εἶχε στερρωθῇ· οἱ γυμνασθέντες τότε μαθηταὶ ἐνθυμοῦνται μὲ συγκίνησιν τὰς ἡμέρας ἐκείνας καθ' ἃς ἡ ἰδέα τῆς πατρίδος εἶχεν εἰσπνεύσει πλήρης ζωῆς εἰς τὰ σχολεῖα εἶχε κακαθάρει αὐτὰ ἀπὸ τοῦ εὐρῶτος τῆς σχολαστικότητος, ὅστις τὰ ὑποβόσκει.

*

Ἔκτοτε τὸ πρᾶγμα ἐγκατελείφθη. Καὶ μόνον ἀφ' οὗ ὁ κίνδυνος ἐκτύπησε τὴν θύραν μας, ἀφ' οὗ κατενοήθη ἡ ἀνάγκη ὅτι πρέπει διὰ παντὸς μέσου νὰ γείνωμεν πολλοὶ διὰ νὰ ὑπεραστίσωμεν τὸ μέλλον μας καὶ τὸ παρόν μας, μόλις κατὰ τὴν παρελθοῦσαν σύνοδον τῆς Βουλῆς ἐψηφίσθη ὁ νόμος τῆς στρατιωτικῆς τῶν παίδων ἐκπαιδεύσεως. Ἀλλ' ἐψηφίσθη, φαίνεται, καὶ αὐτὸς διὰ νὰ γελάσωμεν τὸν ἑαυτόν μας, διὰ νὰ ἐκσπάσωσι μερικοὶ τὴν φιλοπατρίαν των εἰς λέξεις ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. Ποῖον ἄλλον νόμον δὲν ἐξετελέσαμεν ἐν ὅλῃ τοῦ τῇ εὐρύτητι κατεπειγόντως; Μόνον αὐτόν, τὸν μὴ ἔχοντα σκοπὸν τὴν φορολογίαν ἀλλὰ τὴν κοινὴν σωτηρίαν, τὸν ἐμηδενίσαμεν, τὸν ἐγελοιοποιήσαμεν τὸν περιωρίσαμεν νὰ ἐφαρμοσθῇ μόνον ἐν Ἀθήναις. Νομίζετε ἴσως ὅτι δὲν ὑπάρχει βία; ὅτι ἔχομεν καιρόν;

***

Ὦ! οὐδὲν, οὐδὲν μᾶλλον ἐπεῖγον τῆς πλήρους ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τούτου. Δὲν βλέπετε πῶς ἐργάζονται οἱ ἄλλοι; Δὲν βλέπετε ὅτι ἡ Γαλλία ἐπέβαλε τὴν στρατιωτικὴν ἀγωγὴν εἰς τὰ σχολεῖά της; Ἐκείνη ἔχει ν' ἀντιπαλαίσῃ μὲ κολοσιαίαν δύναμιν θὰ μοῦ εἴπῃ τις. Καὶ ἡμεῖς ἔχομεν ν' ἀντιπαραταχθῶμεν κατὰ μικροτέρων; Ἐκείνη ἔχει νὰ ἐκδικήσῃ δύο ἐπαρχίας. Ποῖος σᾶς εἶπεν ὅτι ἡ

ἐπειδὴ καὶ οἱ ἰδικοί της ὑπεστήριζον τὴν πεποίθησιν αὐτὴν ἡ Κλαίρη γενικῶς ἐνομίζετο ὅτι θὰ ἔφερεν εἰς ἐκεῖνον, ὅστις θὰ εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ τῇ ἀρέσῃ, δύο στρογγυλὰ ἑκατομμύρια φράγκων ὡς προῖκα. Εἶχεν ἤδη ζητηθῇ εἰς γάμον ἀπὸ ἀνθρώπους ἀνήκοντας εἰς τὴν ὑψηλοτέραν ἀριστοκρατίαν καὶ ἔχοντας μεγάλην περιουσίαν. Ἀπεποιήθη. Ἡ μαρκησία ἀνήσυχος ἠρώτησε τὴν κόρην της περὶ τῆς αἰτίας τῆς ἀποποιήσεώς της, καὶ ἡ Κλαίρη ἄνευ δισταγμοῦ ἐπληροφόρησε τὴν μητέρα της περὶ τῶν δεσμῶν οἵτινες τὴν συνήνουν μὲ τὸν δοῦκα τοῦ Βλιγνύ.

Ἡ κυρία Μπωλιὲ πολὺ ὀλίγον ηὐχαριστήθη ἀπὸ ὅλας αὐτὰς τὰς συμφωνίας. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶχε πολὺ ἐπιμόνους ἰδέας περὶ τῶν μεταξὺ ἐξαδέλφων γάμων, ἔκρινε καὶ τὸν Γάστωνα μετὰ μοναδικῆς διορατικότητος. Τὸν ἔβλεπεν ἐλαφρὸν καὶ ἄστατον, ἄξιον ν' ἀγαπήσῃ θερμά, ἀλλ' ἀνάξιον ν' ἀγαπᾷ διαρκῶς. Ἐν τούτοις δὲν ἐζήτησε νὰ παραπείσῃ τὴν κόρην της.

Ἐγνώριζε τὸν φοβερὸν ἰσχυρογνώμονα χαρακτῆρα τῆς Κλαίρης καὶ ἤξευρε πολὺ καλά, ὅτι τίποτε ἐν τῷ κόσμῳ δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν ἀναγκάσῃ νὰ διαλύσῃ δεσμούς, οὓς ἑκουσίως συνῆψε. Ἐπὶ πλέον δὲ ἡ μαρκησία ἐκολακεύετο ἐκ τοῦ γάμου τούτου, ὅστις εἰσῆγε πάλιν ἐν τῇ οἰκογενείᾳ της τὸ ὡραῖον ὄνομα τοῦ Βλιγνύ, τὸ ὁποῖον αὐτὴ, νυμφευομένη, εἶχεν ἐγκαταλίπει. Ὑπεδέχθη λοιπὸν πολὺ καλὰ τὸν ἀνεψιόν της καὶ μὴ δυναμένη νὰ τὸν μεταχειρισθῇ καλλίτερον τοῦ ὅσον τὸν εἶχε μέχρι τοῦδε, ἐζηκολούθει νὰ τὸν θεωρῇ ὡς ἀληθινὸν υἱόν της.

Ἐνῷ δ' ἐγίνοντο ὅλα αὐτὰ, ὁ δοὺξ προεβιβάσθη εἰς γραμματέα τῆς ἐν Πετρουπόλει πρεσβείας. Καὶ ἐκ συμφώνου ἀπεφάσισαν νὰ κάμουν τὸν γάμον εἰς τὴν πρώτην ἄδειαν, ἣν ἤθελε λάβει ὁ νεαρὸς διπλωμάτης. Ἡ πρώτη ἄδεια ἐδόθη μετὰ ἓξ μῆνας.

Ὁ Γάστων ἦλθε εἰς Παρισίους, ἀλλὰ δι' ὀκτὼ ἡμέρας μόνον. Ἦτο ἐπιφορτισμένος μ' ἐμπιστευτικὴν ἀποστολὴν, τὴν ὁποίαν ὁ πρέσβυς δὲν ἠθελησε νὰ ἐμπιστευθῇ εἰς τὴν τύχην τῶν ταχυδρομείων.

Ὀκτὼ ἡμέραι! Μποροῦσαν σὲ ὀκτὼ μέραις νὰ κάμουν γάμο; Δὲν ἦτο ἀρκετὴ ἡ προθεσμία οὔτε διὰ νὰ δημοσιευθοῦν αἱ προκηρύξεις. Ὁ νεαρὸς δοὺξ ἐφάνη πολὺ τρυφερὸς διὰ τὴν Κλαίρην, ἀλλ' ἡ τρυφερότης του αὕτη ἐπεσκιάζετο ἀπὸ νέφος ἐλαφρότητος, ὅπερ ἀντετίθετο πρὸς τὸν σχεδὸν εὐσεβῆ ἔρωτά του τῆς ἄλλοτε.

Ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του ὁ Γάστων εἶχε συγχρωτισθῇ μετὰ τῆς ρωσσικῆς κοινωνίας, τῆς πλέον διεφθαρμένης τῶν κοινωνιῶν, καὶ ἐπανήρχετο μὲ ὅλως διαφορετικὰς ἰδέας ἐπὶ τοῦ ἔρωτος. Καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου του εἶχε μετριασθῇ, ὅπως καὶ τὰ αἰσθήματά του. Τὰ χαρακτηριστικά του εἶχον λάβει ἔκφρασίν τινα σκληρότητος. Ὑπῆρχεν ἐπὶ τοῦ μετώπου του, τοῦ ἄλλοτε τόσον καθαροῦ, ὡς εἰ ἴχνος ἀκυλασίας. Ἡ Κλαίρη δὲν εἶδεν ἢ δὲν ἠθέλησε

Θράκη καὶ ἡ Μακεδονία δὲν ζυγίζουσιν ἑκατοντάκις βαρύτερον ἐν τῇ πλάστιγγι τοῦ ἐθνικοῦ μας βίου ἢ ὅτι ἡ Ἀλσατία καὶ ἡ Λοραίνη διὰ τὴν Γαλλίαν; Ἀλλ' ἡ Γαλλία ἡ ὁποία δύναται δι' ἐπιστρατείας ἅμα φωνάξῃ ἡ ἀνάγκη νὰ παρατάξῃ ὡπλισμένους, γεγυμνασμένους ἀξιομάχους στρατιώτας, τόσους, ὅσοι εἴμεθα μόλις ὅλοι οἱ τὴν Ἑλλάδα κατοικοῦντες, ἡ Γαλλία ἐργάζεται μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ περισκέψεως, καὶ ἡμεῖς, τῶν ὁποίων ἡ στρατιωτικὴ δύναμις καταφεύγει ἐντὸς τῶν φύλλων τῶν καταστίχων τῶν στρατιωτικῶν ἀρτοποιείων, ἡμεῖς μένομεν ἀδρανεῖς, ὡς νὰ εἴμεθα μύωπες, κουλοί, χωλοί, σπασμένοι, μεταξὺ τῶν ἐθνῶν, ὡς νὰ εἴχομεν τό οἰκτρὸν δικαίωμα νὰ εἴμεθα ἀπηλλαγμένοι τῆς στρατεύσεως ἕνεκα πηρότητος.

***

Πρέπει ἄνευ βραδύτητος ὁ περὶ τῆς στρατιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως νόμος νὰ ἐφαρμοσθῇ μετὰ σπουδῆς ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, εἰξεύρετε καὶ διατί ἄλλο; διὰ νὰ διορθωθῇ ἓν σφάλμα, διὰ νὰ δικαιολογηθῇ ἡ μονοετὴς θητεία. Ὅτε ἐψηφίσθη ὁ νόμος οὗτος ἐτίθετο ὡς βάσις ὅτι θὰ εἴχομεν στρατὸν γεγυμνασμένον τοὐλάχιστον ὡς πρότερον· ἀλλὰ θὰ ἐκάμναμεν οἰκονομίας διότι θὰ ἐτρέφομεν μόνον ἓν ἔτος τὸν στρατιώτην ἀντὶ δύο, καὶ θὰ ἐβοηθοῦμεν τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν βιομηχανίαν διότι μόνον ἐπὶ ἓν ἔτος θὰ ἠρπάζομεν τὸ ἄροτρον καὶ τὸ ἐργαλεῖον ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἐργάτου καὶ τοῦ γεωργοῦ· ἀλλ' ἦτο ὑπὲρ πᾶσαν συζήτησιν ὅτι θὰ εἴχομεν στρατόν· διότι οὐδέποτε βεβαίως ἐσκέφθη τις σπουδαίως νὰ ἐλευθερώσῃ ἐπὶ ἓν ἔτος τὰς χεῖρας τοῦ ἐργάτου καὶ τοῦ γεωργοῦ διὰ νὰ δεσμεύσῃ τὰς χεῖρας τῆς Ἑλλάδος.

Λοιπόν, εἰλικρινῶς, νομίζετε ὅτι ἔχομεν στρατόν; πιστεύετε ὅτι εἰς 40 ἡμέρας γυμνασίων, καὶ 320 ἀδειῶν, ἀγγαρειῶν, φρουρήσεων εἰς τραπέζας καὶ φυλακάς, καὶ στιλβώσεων ὑποδημάτων καὶψωνίσεων ἐκ τῆς ἀγορᾶς καὶ ἀχθοφορίας ὑπὲρ τῶν ἀξιωματικῶν, πιστεύετε ὅτι εἰς ὑπαξιωματικὸς μὲ τιμωρίας, μὲ ὕβρεις, μὲ ὠθήσεις καὶ μὲ τὸ «πάρ' ὁ διάβολος τὸν πατέρα σου» δύναται νὰ κατασκευάσῃ μονοκόμματον στρατιώτην, τὸν σκαιότατον, τὸν ἀκαμπτότατον νεοσύλλεκτον; Ἂν τὸ πιστεύετε, λάβετε τὸν κόπον καὶ ὑπάγετε νὰ τοὺς ἰδῆτε. Ἐρωτήσατε ἀπογυμνασθέντας στρατιώτας, ἐρωτήσατέ τους τί ἰδέαν ἔχουν περὶ ἑαυτῶν.

Πῶς; τοιοῦτος εἶνε ὁ στρατὸς ἐφ' οὗ τὰ ἔθνη στηρίζουν τὰς ἐλπίδας των, τὸ μέλλον των, τὴν ζωήν των; Πρέπει τελειωτικῶς καὶ εἰλικρινῶς νὰ λυθῇ καὶ ὑπὸ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων τὸ πρόβλημα τὸ λυθὲν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων· πρέπει τὸ σχολεῖον νὰ ἐργασθῇ διὰ τὸν στρατῶνα· πρέπει ὁ ὑπουργὸς τῆς παιδείας καὶ τῶν στρατιωτικῶν νὰ συμμοχθήσωσιν ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας: ὁ πρῶτος νὰ παρασκευάσῃ ὑλικὸν πολὺ τὴν ποσότητα καὶ ἄριστον τὴν ποιότητα διὰ τὸν ἕτερον.

***

Μέχρι τῆς ἀποφοιτήσεως ἀπὸ τοῦ Σχολαρχείου ὁ μαθητὴς δέον νὰ ἦνε ἀπογεγυμνασμένος· ἂς ὑποθέσωμεν αὐτὸν κατὰ μέσον ὅρον δεκατριῶν ἐτῶν. Ἀλλὰ ἡ στρατιωτική του παίδευσις πρέπει νὰ ἐξακολουθήσῃ μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου ἔτους. Διότι ἕως τότε ὅσον καὶ ἂν γυμνασθῇ, δὲν θ' ἀποκτήσῃ ποτὲ τὸν σθεναρὸν ἐκεῖνον χαρακτῆρα τὸν ἀποκτώμενον μετὰ τῆς ἥβης ὅταν ἔρχεται ἡ δύναμις. Ἕως τότε δὲν θὰ γνωρίσῃ τὸ ἀληθὲς πυροβόλον, οὔτε τοὺς ἀληθεῖς κόπους. Πρέπει νὰ διαταχθῶσι γυμνάσια κανονικὰ καὶ περιοδικὰ διὰ τοὺς δεκατριετεῖς ἀποφοίτους τοῦ Σχολαρχείου μέχρι τῶν ὑποκειμένων εἰς στρατολογίαν. Ὅ,τι δὲν γίνεται τώρα διὰ τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ στρατιώτας, πρέπει νὰ γίνεται τότε καὶ διὰ τοὺς μέλλοντας ἀκόμη στρατιώτας. Νὰ ἐπιβάλλωνται γυμνάσια εἰς τοὺς ἐφήβους, νὰ συγκαλῶνται οὗτοι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν δι' ἐπιθεωρήσεις, μακρὰς πορείας, νὰ σκληραγωγῶνται μὲ τὸ πυροβόλον, μὲ τὸν σάκκον ἐπ' ὤμων. Πρέπει νὰ συμπληρωθῇ, νὰ συνεχισθῇ ἄχρι τέ-

---

νὰ ἰδῇ αὐτὰς τὰς μεταβολάς. Ἠγάπα πάντοτε τὸν δοῦκα καὶ εἶχεν ἀπεριόριστον πρὸς αὐτὸν πεποίθησιν. Αἱ ἐκ μέρους τοῦ Γάστωνος ἐπιστολαί, κατ' ἀρχὰς συχνόταται, ἀπέβησαν σπανιώτεραι. Περιεῖχον δὲ πάντοτε διαμαρτυρήσεις ἐρώσης καρδίας καὶ ἐάν τοῦ ἐπίστευέ τις, ὑπέφερε φρικτὰ διότι παρενεβάλλοντο τόσα καὶ τόσα ἐμπόδια εἰς τὴν εὐτυχίαν του. Ἀλλὰ δὲν ὠμίλει πλέον περὶ ἐπανόδου καὶ δύο ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς θυγατρός της ἡ κυρία Μπωλιὲ εἶχε κλείσει τὰς αἰθούσας της κατὰ τοὺς δύο παρελθόντας χειμῶνας. Ἡ Κλαίρη ἤθελε ν' ἀποφεύγῃ τὰς ἐνοχλήσεις τῶν μνηστήρων, οἵτινες δὲν ἀπεθαρρύνοντό ποτε εἰς τὸ νὰ ζητῶσιν τὴν χεῖρά της. Ὁ Ὀκτάβιος ἐξηκολούθει τὰς σπουδάς του, καὶ ἡ μαρκησία ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἐβυθίζετο περισσότερον ἐντὸς τῶν ἐγγράφων τῆς ἀτελειώτου δίκης της. Ὅταν ἦλθεν ἡ ἄνοιξις ἡ Κλαίρη ἕνεκα μιᾶς ἐκ τῶν συνήθων αὐτῇ ἰδιοτροπιῶν, ἠθέλησε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Μπελιέ, τὸ ὁποῖον ὁ πατήρ της κατὰ τὸ διάστημα τῆς ζωῆς του, εἶχε θέσει εἰς ἀπαγόρευσιν. Ἡ μαρκησία μὴ δυναμένη ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς θυγατρός της καὶ θέλουσα νὰ τὴν διασκεδάσῃ συνήνεσεν εἰς τὴν μετοίκησιν αὐτήν.

Καὶ ἕνεκα τούτου μίαν ὡραίαν ὀκτωβριανὴν ἡμέραν συνηντήσαμεν τὸν νεαρὸν μαρκήσιον μὲ τὸ ὅπλον ἐπ' ὤμου καὶ κολουθούμενον ὑπὸ τοῦ σκύλου του εἰς τὰ δάση τοῦ κυρίου Δερβλάϋ.

II

Τὴν ὥραν καθ' ἣν ὁ μαρκήσιος ἐπανήρχετο πρὸς τὸ φρούριον φορτωμένος, ἡ κυρία Μπωλιὲ καὶ ἡ Κλαίρη καθήμεναι ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ ἀπελάμβανον τῆς καλλονῆς τῆς ἤδη τελειωνούσης ἡμέρας. Ἀπὸ τὰ μεγάλα παράθυρα ὁ ἥλιος εἰσερχόμενος ἐλευθέρως παρεῖχε λάμψιν ἐξαιρετικὴν εἰς τὸν μαυρισμένον χρυσὸν τῶν πλαισίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑφοῦντο μειδιῶντες ἢ σοβαροὶ οἱ πρόγονοι μὲ τὰς ὀλοχρύσους στολάς των. Τὰ ἔπιπλα ἀνήκοντα εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ' κατεσκευασμένου ἐκ ξύλου γλυπτοῦ, ἦσαν σκεπασμένα ἀπὸ *ταπετσαρίαν*, παριστάνουσαν τὰς μεταμορφώσεις τοῦ Ὀβιδίου. Εὑρὺ ἀλεξήνεμον ἐκ βελούδου τῆς Γενεύης περιεκύκλου τὸ μεγάλον ἀνάκλιντρον, ἐφ' οὗ ἐκάθητο ἡ μαρκησία, πλέκουσα μὲ πολλὴν προσοχὴν μαλλίνους σκούφους διὰ τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ.

Ἡ κυρία Μπωλιὲ τότε εἶχεν ὑπερβῆ τὸ τεσσαρακοστὸν τῆς ἡλικίας της ἔτος. Τὸ σοβαρὸν καὶ γλυκὺ πρόσωπόν της ἐστεφανοῦτο ὑπὸ κόμης σχεδὸν λευκῆς, ἥτις τῇ παρεῖχεν ἀριστοκρατικὴν ὄψιν. Οἱ μαῦροι καὶ πλήρεις μελαγχολίας ὀφθαλμοί της ἔφερον ἀκόμη τὰ ἴχνη τῶν δακρύων, ἅτινα πρὸ ὀλίγου εἶχε χύσει κρυφίως. Κάτισχνος καὶ λεπτοφυὴς ἦτο τόσον φιλάσθενος, ὥστε μὲ ὅλην τὴν θερμότητα τῆς ἡμέρας μέγα σάλιον ἐκάλυπτε τοὺς κομψοὺς πόδας της, ὑποδεδεμένους μικρὰ ἐκ μαύρου βελούδου ὑποδηματάκια.

(ἀκολουθεῖ)